

NIEUWSBRIEF

Maandelijks uitgave, editie mei 2021

Nieuws van de Stichting

- **Eumedion-statement naar aanleiding van de rechterlijke uitspraak in de zaak Milieudefensie c.s. versus Shell**

Naar aanleiding van het op 26 mei jl. gewezen vonnis van de rechtbank Den Haag in de zaak Milieudefensie c.s. versus Royal Dutch Shell (RDS), heeft Eumedion op die dag het volgende statement uitgebracht. “Eumedion vindt het belangrijk dat de rechter zich heeft uitgesproken over een aantal fundamentele vragen met betrekking tot het Klimaatakkoord van Parijs. De rechter heeft duidelijk gemaakt dat grote directe of indirecte ‘CO₂-uitstoters’ een eigen verantwoordelijkheid hebben om deze uitstoot te reduceren om zodoende belangrijk bij te dragen aan het tegengaan van gevaarlijke klimaatverandering. Dat is in lijn met wat veel aandeelhouders Shell vroegen tijdens en voorafgaand aan de aandeelhoudersvergadering (AVA) van 18 mei jl. In het geval van Shell heeft de rechter bevolen om de door de 2021-AVA goedgekeurde energietransitiestrategie verder te concretiseren en aan te scherpen. Eind 2030 dient de directe en indirecte CO₂-uitstoot met 45% te zijn verlaagd in vergelijking met het 2019-niveau. Voor de deelnemers van Eumedion is de klimaatstrategie een terugkerend onderwerp van de dialoog met Shell. Wij zullen Shell aansporen om zo snel mogelijk duidelijk te maken hoe het bedrijf invulling gaat geven aan het vonnis en wat de concrete consequenties van deze aangescherpte intermediaire doelstelling zijn op operationele plannen en budgetten in de komende jaren. Een relevante vraag is verder of er ook vergelijkbare uitspraken gaan volgen voor andere grote olie- en gasbedrijven. Dat zou de industrie een verdere zet geven en zorgen voor een eerlijker speelveld. Meer in den brede heeft

de rechter kenbaar gemaakt dat in ieder geval grote bedrijven een zorgplicht hebben voor mens, milieu en samenleving. Dat gaat dus verder dan “alleen maar” de afweging van de belangen van de directe stakeholders van een bedrijf, zoals werknemers, aandeelhouders, klanten en toeleveranciers. De rechter heeft hiermee het stakeholdersmodel behoorlijk verbreed. Dat zal gevolgen hebben voor alle grote Nederlandse bedrijven. De mogelijke nadelige gevolgen van activiteiten van een groot bedrijf op mens, milieu en samenleving zullen een grotere rol (moeten) gaan spelen bij bestuursbeslissingen.”

Uit het bestuur

- Tijdens zijn vergadering van 11 mei jl. besprak het **Dagelijks bestuur** onder het conceptjaarverslag en de conceptjaarrekening 2020 van Eumedion, alsmede de governance van Eumedion. Voorts werden de herziene privacyverklaring, het herziene privacyreglement en het herziene register van verwerkingsactiviteiten vastgesteld.

Activiteiten Commissies

- De **Verslaggevings- en auditcommissie** vergaderde op 18 mei jl. onder meer over het conceptcommentaar van Eumedion op het voorstel tot wijziging van de statuten van de IFRS Foundation en op de IASB-agenda voor de periode 2022-2026.

Komende activiteiten

- **15 juni 2021, Vergadering Algemeen bestuur.** Op de agenda staan o.a. het conceptjaarverslag en de -jaarrekening 2020, het evaluatierapport van het AVA-seizoen 2021 en de voorgestelde

principes voor een verantwoord belastingbeleid.

- **15 juni 2021, 16.00 uur, Vergadering van Deelnemers (virtueel).** Op de agenda staan o.a. de bespreking van het jaarverslag 2020, de goedkeuring van de jaarrekening 2020 en de decharge van het Algemeen bestuur voor zijn taken in boekjaar 2020. Daarnaast zullen de resultaten en conclusies van de monitoring van de toepassing van de Nederlandse Stewardship Code worden gepresenteerd.

Nieuws uit Den Haag

- **Beursgenoteerde ondernemingen kunnen in ieder geval tot 1 oktober 2021 puur virtuele AVA houden**

Gelet op de nog altijd bestaande noodzaak tot beperkende maatregelen ter voorkoming van nieuwe coronabesmettingen kunnen beursgenoteerde ondernemingen ook de komende maanden nog een puur digitale AVA houden. Het ontwerpbesluit ter verlenging van de geldigheid van de zogenoemde 'Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid' is op 12 mei jl. door demissionair minister Dekker (Rechtsbescherming) bij de Tweede en Eerste Kamer voor commentaar 'voorgehangen'. Aangezien beide Kamers geen commentaar hadden en geen bezwaar uitten tegen de verlenging, kon het definitieve besluit op 31 mei in het Staatsblad worden geplaatst. In verband met het lopende AVA-seizoen en gelet op het feit dat de vergaderingen voorbereidingstijd nodig hebben, schrijft de minister in de toelichting dat hij voornemens is de tijdelijke wet op zijn vroegst per 1 oktober a.s. te laten vervallen. Dit komt tegemoet aan een in de praktijk breed levende wens om in deze bijzondere situatie voor langere termijn duidelijkheid te hebben over de geldingsduur van de tijdelijke wet dan de gebruikelijke twee maanden.

- **Kabinet verdedigt toepassing van quotum voor zowel vrouwelijke als mannelijke commissarissen**

Een raad van commissarissen (RvC) moet binnenkort uit zowel ten minste een derde vrouwelijke als ten minste een derde mannelijke commissarissen bestaan. Het demissionaire kabinet is van mening dat het

internationale recht voldoende ruimte biedt voor het door dit kabinet vormgegeven 'ingroeiquotum' voor de RvC's van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen met een notering aan Euronext Amsterdam. Het wetsvoorstel is in lijn met het Europese gelijkebehandelingsrecht. Dat schrijft demissionair minister Dekker (Rechtsbescherming) in de op 26 mei jl. bij de Eerste Kamer ingediende nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel inzake het ingroeiquotum. Minister Dekker reageert hiermee op een brief van het College voor de Rechten van de Mens aan de Eerste Kamer. Het College schreef in deze brief dat een mannenquotum op grond van internationale verdragen en nationale wetgeving niet is toegestaan. Deze stelling wordt door de demissionaire minister bestreden. Hij verwijst daarbij onder meer naar een oordeel van het VN-mensenrechtencomité uit 2004 en de quotaregelingen in Duitsland, Frankrijk, België en Italië. Het diversiteitsquotum heeft in deze landen zowel betrekking op vrouwen als op mannen. De demissionaire minister voor Rechtsbescherming laat verder weten te hechten aan een spoedige invoering van het wetsvoorstel, "mede vanwege de voortdurende ondervertegenwoordiging van vrouwen in de top van het bedrijfsleven". Hij reageert hiermee op de eerdere oproep van VNO-NCW om de wet niet al in 2022 in werking te laten treden, maar op een later tijdstip. Wel schrijft de minister dat "uiteeraard de gebruikelijke regels voor invoering en inwerkingtreding van regelgeving in acht [zullen] worden genomen". Wat dat precies betekent, is onduidelijk. De Eerste Kamer zal op 1 juni a.s. een datumvoorstel voor de plenaire behandeling van dit wetsvoorstel bespreken.

- **Kabinet wil klimaatrapportage-raamwerk van TCFD niet verplicht stellen voor financiële sector**

Het demissionaire kabinet vindt het niet opportuun om op het terrein van duurzaamheidsrapportages nationale wetgevingsinitiatieven te ontwikkelen, nu de Europese Commissie kort geleden een richtlijnvoorstel over duurzaamheidsverslaggeving heeft gepresenteerd. Dit schrijft demissionair

minister Hoekstra (Financiën) in zijn antwoorden van 26 mei jl. op vragen van diverse Kamerleden om te overwegen het raamwerk van de Financial Stability Board's Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) verplicht te stellen voor de klimaatrapportages van de Nederlandse financiële instellingen. Volgens de minister heeft de Europese Commissie toegelicht dat zij in haar richtlijnvoorstel in ieder geval belangrijke onderdelen van de rapportagestandaarden van de TCFD heeft geïncorporeerd. In de antwoorden schrijft de minister verder dat hij de ontwikkeling van een Europese rapportagestandaard op onder meer het terrein van klimaat steunt, omdat dit de transparantie en de vergelijkbaarheid van de klimaatinformatie zal verbeteren. Wel vindt het demissionaire kabinet dat er coherentie moet zijn met mondiale standaarden. "Nederlandse financiële instellingen (maar ook andere grote ondernemingen) zijn immers op het wereldtoneel actief. Mondiale afspraken zorgen voor de breedst mogelijke uniformiteit in standaarden en een gelijk speelveld. Dit kan gezien het krachtenveld de meest ambitieuze en tegelijk vanwege de reikwijdte de meest effectieve route zijn", aldus de minister. Demissionair minister Hoekstra steunt daarom het initiatief van de IFRS Foundation om mondiale rapportagestandaarden voor duurzaamheid te ontwikkelen. In zijn volgende overleg met Else Bos, één van de 'trustees' van de IFRS Foundation, zal hij daarom nogmaals het belang benadrukken van mondiale harmonisatie van rapportagestandaarden voor duurzaamheid. De minister laat de Tweede Kamer verder weten dat een uitgebreidere "appreciatie" van het richtlijnvoorstel van de Europese Commissie binnenkort naar de Tweede Kamer zal worden gestuurd.

- **Kabinet: alleen 'maatschappelijke onderneming' in financiële nood kan sneller doorstart maken**

Uitsluitend een onderneming die activiteiten verricht waarmee maatschappelijke belangen zijn gediend, zoals een internet- en telefoniebedrijf, zal binnenkort de mogelijkheid hebben om een snelle doorstart te maken als zij in een nakende faillissementssituatie zit. De rechter heeft ten aanzien van deze ondernemingen de

mogelijkheid om in aanloop naar een vermoedelijk faillissement alvast een beoogd curator aan te wijzen die een doorstart van gezonde onderdelen sneller kan laten plaatsvinden (de zogeheten 'pre-pack'). Dit staat in het ontwerpvoorstel tot wijziging van de Wet continuïteit ondernemingen I ('WCO I') dat het Ministerie van Justitie en Veiligheid op 25 mei jl. in consultatie heeft gebracht. Het ontwerpvoorstel heeft tot gevolg dat het beoogde toepassingsbereik van de WCO I fors wordt ingeperkt. Onder het voorstel voor de WCO I, dat momenteel nog ter behandeling in de Eerste Kamer ligt, zouden alle ondernemingen gebruik kunnen maken van de 'pre-pack'-regeling. De Eerste Kamer heeft de behandeling van het wetsvoorstel WCO I in 2018 echter aangehouden in afwachting van een wetsvoorstel voor een nieuwe 'Wet overgang van onderneming in faillissement' (WOVOF). De Eerste Kamer heeft destijds besloten om het voorstel voor de WCO I te zijner tijd verder te behandelen in samenhang met het WOVOF-voorstel. Het WOVOF-voorstel is echter nog steeds niet bij het parlement ingediend omdat de Hoge Raad een prejudiciële procedure aanhangig heeft gemaakt bij het Europese Hof van Justitie waarvan de uitkomst van belang kan zijn voor het vraagstuk van de positie van werknemers in een faillissement. Het aanhouden van de voorbereidingen van het WOVOF-voorstel heeft ook tot gevolg dat de behandeling van het WCO I-voorstel verder is vertraagd. Het ministerie wijst er echter op dat er zich in het verleden situaties hebben voorgedaan, waarin de toepassing van de 'pre-pack methode' vanuit maatschappelijk oogpunt zeer wenselijk zou zijn geweest. Daarbij worden de faillissementen van het Medisch Centrum Slotervaart en Medisch Centrum IJsselmeerziekenhuizen aangehaald. Daarom stelt het ministerie voorlopig voor om de WCO I alleen van toepassing te laten zijn op ondernemingen met activiteiten van maatschappelijk belang, zodat maatschappelijke schade kan worden voorkomen. Daarbij kan volgens het ministerie bijvoorbeeld worden gedacht aan de zorg, onderwijs, energieleveranciers, afvalverwerkingsbedrijven en internet- en telefoniebedrijven. Ook kan het bijvoorbeeld organisaties van openbaar belang

betreffen zoals bedoeld in de Wet toezicht accountantsorganisaties. Of dit betekent dat álle beursgenoteerde ondernemingen onder het toepassingsbereik van WCO I gaan vallen, is niet helemaal duidelijk. Het toepassingsbereik van de WCO I kan worden uitgebreid zodra het Europees Hof van Justitie uitspraak heeft gedaan en de positie van werknemers bij een overgang van onderneming in faillissement verder is uitgekristalliseerd. Belanghebbenden kunnen nog tot 21 juli a.s. op het ontwerpvoorstel reageren.

Nieuws uit Brussel

- **Europese Commissie wil halt kunnen toeroepen aan staatsgedreven fusies en overnames**

Een fusie met of overname van een Europese beursgenoteerde onderneming door een partij die direct of indirect steun ontvangt van een niet-EU-lidstaat zal binnenkort getoetst gaan worden op oneerlijke concurrentie. In het uiterste geval kan een dergelijke overname of fusie door de Europese Commissie worden verboden. Dit staat in een op 5 mei jl. door de Europese Commissie gepresenteerd voorstel voor een verordening. De verordening is erop gericht om oneerlijke concurrentie op de Europese interne markt tegen te gaan. Een onderneming die voor ten minste € 50 miljoen overheidssteun uit een zogenoemd derde land ontvangt en een EU-onderneming met ten minste € 500 miljoen omzet wil overnemen of als fusiepartner wil, moet dat bij de Europese Commissie melden. Die kan dan onderzoeken of er oneerlijke concurrentie met EU-ondernemingen plaatsvindt. Gedurende het onderzoek kan de overname of fusie niet worden geëffectueerd. Als de transactie niet van tevoren is gemeld bij de Europese Commissie, dan kan aan de initiërende partij een boete worden opgelegd en kan de Europese Commissie de transactie alsnog gaan onderzoeken. Als uit het onderzoek naar voren komt dat de transactie de Europese interne markt inderdaad zal verstoren, dan kan de Europese Commissie maatregelen tegen de aanvrager treffen, zoals de verplichting om bepaalde activa af te stoten, bepaald marktgedrag te verbieden of om de transactie geheel te verbieden. Het voorstel voor de verordening is inmiddels voor

bespreking naar de Europese Raad van Ministers en het Europees Parlement (EP) gestuurd. Deze instituties hebben recht van amendement. Staatssecretaris Keijzer (Economische Zaken en Klimaat) heeft namens de Nederlandse regering op 5 mei jl. voorzichtig positief op het voorstel van de Europese Commissie gereageerd. Zij heeft, tezamen met haar Duitse en Franse collega's, op 26 mei jl. verder gepleit voor een beoordeling van álle fusies en overnames door grote digitale platforms met een poortwachterspositie door de Europese Commissie.

- **Europese Commissie verzoekt EFRAG om duurzaamheidsverslaggevingsstandaarden op te stellen**

De European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) moet zo snel mogelijk voorbereidingen te treffen om de eerste duurzaamheidsverslaggevingsstandaarden op te stellen. Dit heeft Europees Commissaris Mairead McGuinness (Financiële diensten) per brief van 12 mei jl. aan EFRAG-voorzitter Jean-Paul Gauzès laten weten. Volgens het vorige maand gepresenteerde voorstel voor een richtlijn inzake duurzaamheidsverslaggeving moet de eerste set aan standaarden al op 31 oktober 2022 gereed zijn. Deze eerste set standaarden moet ten minste aansluiten op de verplichtingen die voor institutionele beleggers voortvloeien uit de Europese verordening inzake duurzaamheidsinformatie ('SFDR'). Aangezien het goedkeuringsproces van de ontwerpstandaarden een aantal maanden vergt, heeft de Europese Commissie EFRAG gevraagd om de ontwerpen voor die EU-verslaggevingsstandaarden voor duurzaamheidsinformatie uiterlijk 15 juni 2022 aan te bieden. Voorwaarde is wel dat op dat moment de Europese Raad van Ministers en het EP een politiek akkoord over de richtlijntekst hebben bereikt en dat de governancestructuur van EFRAG is aangepast (waarbij een aparte 'poot' voor het opstellen van duurzaamheidsverslaggevingsstandaarden is opgezet). De EFRAG-voorzitter heeft op 17 mei jl. laten weten de opdracht te hebben aanvaard. EFRAG heeft daarna ook Eumedion gevraagd een personele bijdrage te leveren voor deze opdracht. Dat verzoek is ingewilligd. Eumedion-beleidsmedewerker

Ron Gruijters zal zitting nemen in de projectgroep van EFRAG.

- **Bijna half miljoen reacties op Europees consultatiedocument over 'duurzame corporate governance'**

De Europese Commissie heeft maar liefst 473.461 commentaren ontvangen op het consultatiedocument over de mogelijke inhoud van een richtlijnvoorstel over duurzame corporate governance en due diligence. De overgrote meerderheid van de commentaren (472.606) werd automatisch gegenereerd via campagnes van een aantal niet-gouvernementele organisaties (NGO's) zoals Anti-Slavery International, Schone Kleren Campagne en Global Witness. Dit blijkt uit het samenvattend rapport van de consultatiereacties dat de Europese Commissie op 18 mei jl. heeft gepubliceerd. De Europese Commissie hield tussen 26 oktober 2020 en 8 februari 2021 een openbare consultatie over de mogelijke introductie van een zorgplicht voor ondernemingen ten aanzien van de situatie van mensenrechten, gezondheid en milieu in de toeleveranciersketen ('due diligence'). Daarnaast wilde de Europese Commissie van belanghebbenden horen hoe zij zouden aankijken tegen het eventueel opleggen van diverse verplichtingen aan bestuurders en commissarissen persoonlijk. Zo zouden bestuurders en commissarissen wettelijk verplicht moeten worden gesteld om bij het nemen van beslissingen de belangen van alle stakeholders mee te wegen. In het samenvattend rapport van de consultatiereacties gaat de Europese Commissie vooral in op de 855 reacties die niet vanuit de NGO-campagnes zijn ingestuurd. Daaruit blijkt onder meer dat 81,8% van deze respondenten voorstander is van het ontwikkelen van een Europees wettelijk raamwerk voor 'due diligence'. Ondernemingsorganisaties blijken daarbij het meest terughoudend te zijn (59,6% is voorstander van Europese wetgeving). Ten aanzien van het opleggen van diverse wettelijke verplichtingen aan bestuurders en commissarissen zijn de reacties over het algemeen minder enthousiast. Zo is 'slechts' 68,2% van de respondenten voorstander van een wettelijke plicht voor bestuurders en commissarissen om de belangen van alle stakeholders te wegen. 77,5% van de ondernemingsorganisaties die hebben

gereageerd, wijst dit voorstel echter van de hand (hoewel 53,9% van de ondernemingen die individueel hebben gereageerd wel voorstander is). Het voorstel om stakeholders de mogelijkheid te geven om bestuurders eventueel aansprakelijk te kunnen stellen voor een nalatige taakuitoefening kon op nog minder steun rekenen. Van alle respondenten was 59,6% voorstander van dit idee. De overgrote meerderheid van de ondernemingsorganisaties (89,8%) moet hier echter niets van weten, evenals een grote meerderheid van de individuele ondernemingen (68,9%). Mede door de sterke weerstand van met name het georganiseerde bedrijfsleven tegen onderdelen van het beoogde richtlijnvoorstel, zal de Europese Commissie het richtlijnvoorstel niet in juni, maar ergens "na de zomer" publiceren.

- **Europese Commissie kondigt richtlijnvoorstel aan n.a.v. Wirecard-boekhoudschandaal**

De Europese Commissie zal eind 2022 een richtlijnvoorstel presenteren om de corporate governance, de jaarrekeningcontrole en het externe toezicht daarop te versterken. In het komende najaar zal de Europese Commissie een consultatiedocument publiceren over de mogelijke inhoud van een dergelijk richtlijnvoorstel. Dit kondigde Europees Commissaris Mairead McGuinness (Financiële diensten) tijdens een op 27 mei jl. gehouden speech aan. Tijdens de speech liep zij al enigszins vooruit op de inhoud van het consultatiedocument. Zo vroeg zij zich af of de verantwoordelijkheden van bestuurders voor het opstellen van betrouwbare financiële en duurzaamheidsverslaggeving wel voldoende duidelijk zijn. Ook stelde zij zich de vraag of beursgenoteerde ondernemingen niet verplicht zouden moeten worden gesteld om een auditcommissie in te stellen en of de leden daarvan ook getoetst zouden moeten worden door een externe toezichthouder. Voorts onderzoekt de Europese Commissie de oorzaken van de tekortschietende controles van jaarrekeningen door accountants. Moet de aansprakelijkheid van accountants worden aangescherpt? Richten accountantskantoren zich te veel op het aanbieden van adviesdiensten aan

ondernemingen in plaats van op de controle van jaarrekeningen?, zo vroeg mevrouw McGuinness zich af. Zij kondigde verder aan om het externe toezicht op accountants(organisaties) onder de loep te zullen nemen, evenals het externe toezicht op de verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen.

- **Europese Commissie wil transparantie over belastingbetalingen verder verhogen**

Bepaalde grote ondernemingen met activiteiten binnen de Europese Unie zullen verplicht worden gesteld om de hoogte en de berekening van de 'effectieve belastingvoet' jaarlijks openbaar te maken. Deze maatregel moet de transparantie over de betaalde winstbelasting vergroten. Een richtlijnvoorstel dienaangaande zal in 2022 worden gepubliceerd. Dit heeft de Europese Commissie op 18 mei jl. aangekondigd in haar mededeling over de belasting van ondernemingen in de 21^e eeuw. De effectieve belastingvoet moet worden weergegeven als het aandeel van de te betalen vennootschapsbelasting (vpb) in verhouding tot de totale winst die de onderneming heeft gegenereerd, dus vóór aftrek van bepaalde belastingvoordelen en -subsidies. Verder wil de Europese Commissie dat ondernemingen zich in het 'postcoronatijdperk' meer met eigen dan met vreemd vermogen gaan financieren. Zij wil daartoe de huidige bevoordeling van schulden in de vpb aanpakken. Momenteel is het namelijk zo dat schuldfinanciering van ondernemingen fiscaal wordt begunstigd boven financiering met eigen vermogen. De Europese Commissie zal in het eerste kwartaal van 2022 met een richtlijnvoorstel komen om een zogenoemde 'Debt Equity Bias Reduction Allowance' te creëren.

Ondernemingsnieuws

- **AVA Shell verwerpt klimaatresolutie van Follow This**

De op 18 mei jl. gehouden AVA van Royal Dutch Shell heeft de 'klimaatresolutie' van Follow This verworpen. Wel was het percentage voorstemmers (30,5%) dit jaar aanmerkelijk hoger dan in de voorgaande jaren. In 2020 stemde 14,4% van het op de AVA vertegenwoordigde aandelenkapitaal vóór de resolutie van het collectief van aandeelhouders dat Shell sneller duurzaam

wil maken. De resolutie vroeg Shell om concrete doelen te formuleren en te publiceren voor het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen door de Shell-organisatie en haar producten. Deze doelen zouden in lijn moeten zijn met de centrale doelstelling van het klimaatakkoord van Parijs, namelijk de beperking van de temperatuurstijging op aarde tot ruim beneden de twee graden Celsius. Het Shell-bestuur had de aandeelhouders opgeroepen om tegen de resolutie te stemmen, omdat het de resolutie "overbodig" vond. Het bestuur had namelijk zijn eigen 'energietransitiestrategie' ter adviserende stemming aan AVA voorgelegd. In deze strategie is de doelstelling opgenomen om de CO2-intensiteit van Shell's activiteiten en producten in 2050 tot 0 terug te brengen. Deze ultieme doelstelling moet in tussenstappen worden bereikt: via een 6% tot 8% lagere CO2-intensiteit in 2023, 20% in 2030 en 45% in 2035. Door het stellen van deze intermediaire en ultieme doelstellingen voldeed Shell al aan de verzoeken van Follow This, aldus het Shell-bestuur. Follow This bestreed dit door aandeelhouders erop te wijzen dat de intermediaire doelstellingen niet in lijn zijn met het klimaatakkoord van Parijs. Uiteindelijk stemde 88,7% van het ter AVA vertegenwoordigde kapitaal in met de Shell-strategie. Desalniettemin is de kans reëel dat Shell's 2030-doelstelling op korte termijn aanscherping behoeft, gelet op het op 26 mei jl. door de Rechtbank Den Haag uitgesproken bevel aan Shell om de totale CO2-uitstoot ('scope 1, 2 en 3') eind 2030 met netto 45% terug te brengen in vergelijking met het niveau van 2019 (zie ook onder 'Nieuws van de Stichting'). De rechter vond namelijk dat het beleid, de beleidsvoornemens en de ambities van Shell goeddeels neerkomt op "weinig concrete, nader uit te werken en niet-bindende voornemens voor de langere termijn". Die voornemens zijn volgens de rechter bovendien niet onvoorwaardelijk, maar afhankelijk van het tempo waarmee de mondiale maatschappij in de richting van de klimaatdoelstellingen van het Akkoord van Parijs beweegt. "Daarmee miskent RDS haar eigen verantwoordelijkheid, die vergt dat zij haar reductieverplichting actief effectueert via het concernbeleid van de Shell-groep". Het rechterlijke bevel is bij

voorraad uitvoerbaar, ook al zal Shell waarschijnlijk in beroep gaan tegen het vonnis.

- **AVA's van BESI, Ctac en Steinhoff verwerpen voorgesteld beloningsbeleid voor bestuur**

De AVA's van BE Semiconductor Industries (BES), Ctac en Steinhoff International Holdings hebben het voorgestelde beloningsbeleid voor het bestuur van deze ondernemingen voor het tweede achtereenvolgende jaar verworpen. De AVA van BESI verwierp met 45,6% van de uitgebrachte stemmen het beloningsbeleid. Conform de Nederlandse wetgeving dient een nieuw beloningsbeleid met ten minste 75% van de ter AVA uitgebrachte stemmen te worden aangenomen. Verschillende aandeelhouders hebben nog steeds moeite met de ruime mate van discretie voor de RvC van BESI om de bestuursvoorzitter van het AEX-bedrijf extra prestatieaandelen toe te kennen en om andere beloningsbestanddelen te verhogen. Voorts heeft een substantieel deel van de aandeelhouders nog problemen met de omvang van het gehele beloningspakket van de bestuursvoorzitter. In 2020 kwam dat pakket uit op bijna € 6,65 miljoen tegenover ruim € 4,5 miljoen in 2019. Dat was waarschijnlijk ook de reden waarom een groot deel van het ter AVA vertegenwoordigde aandelenkapitaal (45,9%) tegen het beloningsrapport 2020 stemde. Het voorgestelde beloningsbeleid voor het bestuur en de RvC van Ctac werd door de AVA met 65,7% van de uitgebrachte stemmen verworpen. Het is waarschijnlijk dat, net als in 2020, de grootste twee aandeelhouders van de automatiseerder (Value8 en Koos Visser, die gezamenlijk op stemregistratiedatum ruim 40% van de aandelen hielden) tegen het voorstel hebben gestemd. In 2020 lieten deze twee grootaandeelhouders tijdens de AVA namelijk weten dat een variabele beloning voor de bestuurders pas aan de orde mag zijn als de winstgevendheid van Ctac voldoende hoog is. Een dergelijke 'circuit breaker' voor de uitkering van variabele beloning was destijds niet in het voorstel opgenomen en zat ook niet in het aangepaste voorstel dat aan de op 12 mei jl. gehouden AVA was voorgelegd. Het was waarschijnlijk ook een belangrijke reden

waarom de AVA 2021 geen positief advies afgaf over het beloningsrapport 2020: 54,1% van het ter AVA vertegenwoordigde kapitaal stemde tegen. De AVA van Steinhoff stemde met maar liefst 92,7% van de uitgebrachte stemmen tegen het voorstel tot aanpassing van het beloningsbeleid van het bestuur van de meubelmultinational. Vorig jaar stemde al 86,5% van het ter AVA vertegenwoordigde kapitaal tegen het voorgestelde beloningsbeleid van het bestuur van de door fraude geplaagde onderneming. Verder verwierp de AVA van het in Nederland gevestigde bedrijf het beloningsrapport 2019/20 met 92,5% van de uitgebrachte stemmen en de jaarrekening 2019/20 met bijna 84% van de uitgebrachte stemmen. Dat laatste volgde op een oordeelonthouding van de externe accountant (Onno Opzitter van Mazars) bij die jaarrekening.

- **Prosus gaat derde aandelenklasse creëren in het kader van kruislingse participatieovereenkomst Naspers**

Naast de huidige beursgenoteerde gewone aandelen N en de niet-beursgenoteerde gewone aandelen A1 gaat Prosus binnenkort een nieuwe klasse, niet-genoteerde aandelen creëren: gewone aandelen B. Deze aandelen zullen uitsluitend aan moederbedrijf Naspers worden uitgegeven in het kader van de op 12 mei jl. aangekondigde kruislingse participatieovereenkomst tussen Prosus en Naspers. In het kader van deze overeenkomst zal Prosus een zogenoemd ruilbod uitbrengen op maximaal 45,4% van het geplaatste kapitaal van Naspers. Op die manier wil het in Nederland gevestigde internetbedrijf zijn totale aandelenbelang in het Zuid-Afrikaanse mediaconglomeraat uitbreiden naar 49,5%. Ter financiering van dit bod zal Prosus niet alleen nieuwe gewone aandelen N gaan uitgeven, maar ook gewone aandelen B. Deze gewone aandelen B zullen uitsluitend bij Naspers worden geplaatst en zullen niet verhandelbaar zijn. Deze aandelen zullen hetzelfde stemrecht hebben als de gewone aandelen N, maar zij geven slechts recht op een miljoenste deel van het dividend dat wordt uitgekeerd op de aandelen N. Als gevolg hiervan zal Naspers ongeveer 72% van het totaal aantal stemrechten in Prosus behouden. Het doel van de overeenkomst is

om de liquiditeit van de aan de beurzen van Amsterdam en Johannesburg genoteerde Prosus-aandelen te vergroten. Hierdoor zal naar verwachting het gewicht van Prosus in de belangrijke pan-Europese EURO STOXX 50 en 600-indices toenemen, hetgeen zal leiden tot een hogere vraag naar Prosus-aandelen door indexbeleggers. Tegelijkertijd zal het 'overgewicht' van Naspers in de aandelenindex van Johannesburg dalen van 23,3% naar ongeveer 15%. Het uitbrengen van het ruilbod moet nog worden goedgekeurd door de Prosus-aandeelhouders. Hiervoor is op 9 juli a.s. een BAVA uitgeschreven. De transactie moet in het derde kwartaal van dit jaar zijn voltooid.

- **Mediaset sluit 'wapenstilstand' met Vivendi en gaat zich in Nederland vestigen**

Het Italiaanse mediabedrijf Mediaset en zijn Franse sectorgenoot Vivendi hebben na jaren van moeizaam onderhandelen hun geschillen bijgelegd. Mediaset zal in juli aan alle aandeelhouders, dus inclusief 28,8%-aandeelhouder Vivendi, een buitengewoon dividend van € 0,30 per aandeel uitkeren. In 'ruil' daarvoor heeft Vivendi beloofd in de komende 5 jaar het overgrote deel van haar belang (ten minste 24,2%) te verkopen. Ook zal Vivendi op de voor 23 juni a.s. uitgeschreven AVA instemmen met de voorstellen om Mediaset om te zetten van een Italiaanse naar Nederlandse rechtspersoon en om het 'dubbel stemrecht'-mechanisme in dat kader af te schaffen. Dit hebben beide mediabedrijven in een gezamenlijk persbericht van 3 mei jl. bekend gemaakt. Mediaset wilde al eerder naar Nederland verhuizen om van daaruit een pan-Europees mediabedrijf te creëren. Mediaset wilde bij die gelegenheid ook loyaliteitsaandelen uitgeven. Deze 'loyaliteitsregeling' zou vooral de huidige controlerend aandeelhouder van Mediaset ten goede komen: het beleggingsvehikel van de familie Berlusconi (44,2%-aandeelhouder). Vivendi protesteerde hiertegen en kreeg van zowel de Spaanse als Nederlandse rechter gelijk. Hierop blies Mediaset het plan in de zomer van 2020 af. Nu Mediaset en Vivendi tot een vergelijk zijn gekomen, kan Mediaset alsnog haar plan grotendeels ten uitvoer brengen. Wel ziet Mediaset, volgens het voorstel tot

statutenwijziging, helemaal af van het uitgeven van loyaliteitsaandelen. Het principe van 'één aandeel, één stem' blijft bij de verhuizing naar Nederland derhalve in stand. Ook blijven minderheidsaandeelhouders (die ten minste 3% van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen) het huidige recht behouden om kandidaten te nomineren voor maximaal een derde van de niet-uitvoerende bestuurders. Huidige Mediaset-aandeelhouders die tegen de verhuizing naar Nederland stemmen, kunnen voor een geldelijke schadeloosstelling in aanmerking komen. De verhuizing gaat in beginsel niet door als de totale uit te keren schadeloosstelling meer dan € 150 miljoen bedraagt.

- **Mazars schond in 2017 geheimhoudingsplicht t.a.v. controle Value8-jaarrekening 2016**

Accountantskantoor Mazars had in 2017 in een brief aan beleggersorganisatie VEB niet mogen doorschemeren te voelen voor een wettelijk verankerde rol van de accountant bij het uitbrengen van belangrijke persberichten door beursgenoteerde ondernemingen, zoals het persbericht van Value8 in mei 2017 over de reden voor uitstel van publicatie van de gecontroleerde jaarrekening van Value8. Deze mededeling droeg het risico in zich de investeringsmaatschappij van Peter Paul de Vries in een slecht daglicht te plaatsen. Dit kon zodoende tot reputatieschade leiden. Hiermee heeft Mazars het geheimhoudingsbeding overtreden en heeft zij aldus niet gehandeld zoals van een redelijk handelend en redelijk bekaam accountant mag worden verwacht. Dat heeft de Rechtbank Amsterdam op 24 februari jl. geoordeeld in een zaak tussen Value8 en haar voormalige accountant Mazars. De uitspraak is op 3 mei jl. openbaar gemaakt. De rechter is van oordeel dat Mazars in haar brief van 15 september 2017 aan de VEB "op zijn minst" heeft geïmpliceerd dat het bestuur van Value8 in ernstige mate tekort zou schieten in het geven van een getrouw beeld van vermogen en resultaat, ook al werd deze passage door Mazars veralgemeniseerd. "Dat de pers uit die tekst conclusies heeft getrokken die voor Value8 negatief waren is niet onbegrijpelijk. Ook ligt voor de hand dat dit voor Value8 heeft

geleid tot reputatieschade”, aldus de rechtbank. Omdat Value8 de geleden schade niet nader heeft onderbouwd en geconcretiseerd, heeft de rechter geen schadestaatprocedure ingesteld.

Overige interessante zaken

- **IASB consulteert over benodigde informatie in bestuursverslag**

Het bestuursverslag moet die informatie bevatten die kapitaalverschaffers nodig hebben om de vooruitzichten van een onderneming te kunnen beoordelen, met inbegrip van informatie over de immateriële middelen en relaties en over duurzaamheidsaspecten die van invloed zijn op de onderneming. Het bestuur moet in zijn verslag dus niet alleen een toelichting geven op de financiële prestaties en de positie, maar ook inzicht gaan geven in de factoren die van invloed zijn op het vermogen van de onderneming om op lange termijn waarde en kasstromen te creëren. Dit staat in het op 27 mei jl. door de International Accounting Standards Board (IASB) gepubliceerde consultatiedocument over de voorgestelde wijzigingen in 'IFRS Practice Statement 1 *Management Commentary*'. De inhoud van het 'Practice Statement' is voor beursgenoteerde ondernemingen niet bindend, maar geeft wel de huidige verwachtingen van kapitaalverschaffers weer over de inhoud van het bestuursverslag. De IASB gaat ervan uit dat beursgenoteerde ondernemingen het 'Practice Statement' kunnen toepassen in samenhang met bijvoorbeeld de aankomende richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving. Het is voor het eerst sinds 2010 dat de IASB het 'Practice Statement' wijzigt. De IASB beveelt aan dat beursgenoteerde ondernemingen in hun bestuursverslag ten minste aandacht besteden aan de volgende zes onderwerpen: i) het verdienmodel, ii) de strategie om het verdienmodel in stand te houden en verder te ontwikkelen, iii) de middelen en relaties waarvan het verdienmodel en de strategie afhankelijk zijn, iv) de belangrijkste risico's hierbij, v) factoren en trends in de externe omgeving die van invloed zijn op het verdienmodel, de strategie, de middelen, de relaties en de risico's en vi) de financiële prestaties en positie van de onderneming. Het herziene 'Practice Statement' sluit aldus beter aan op

de ontwikkeling van 'geïntegreerde verslaggeving' door de International Integrated Reporting Council.

Belanghebbenden kunnen nog tot 23 november a.s. reageren op het consultatiedocument van de IASB.

- **Verenigd Koninkrijk scherpt controlestandaard t.a.v. fraude aan**

Accountants van de Britse beursgenoteerde ondernemingen hebben de expliciete verantwoordelijkheid om de controle van de jaarrekening zodanig in te richten en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude. Dit staat in de op 27 mei jl. gepubliceerde herziene Britse controlestandaard over de verantwoordelijkheden van de accountant inzake fraude. Aanleiding voor de herziene controlestandaard was de kritiek op de accountants van Britse ondernemingen als Patisserie Valerie en London Capital and Finance dat zij in 2019 de vermeende fraudegevallen aldaar niet in het vizier hadden. De herziene controlestandaard verduidelijkt nu wat de rol van accountants is bij het detecteren van fraude binnen Britse ondernemingen. Daarbij wordt wel onderstreept dat het verschaffen van een redelijke mate zekerheid dat de jaarrekening vrij is van fraude "een hoog, maar niet absoluut, niveau van zekerheid" is. Accountants zullen op grond van de herziene standaard in de controleverklaring entiteitsspecifieke informatie moeten opnemen over de controleaanpak met betrekking tot de frauderisico's. De herziene controlestandaard moet worden toegepast voor alle controles van de jaarrekeningen vanaf boekjaar 2022. Vrijwel alle accountants van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen verschaffen in hun controleverklaringen op vrijwillige basis al meer informatie over hun controleaanpak met betrekking tot frauderisico's.